

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 163/2020-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. apríla 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti UNIVERZAL BT, spol. s r. o., Panenská 24, Bratislava, IČO 36 010 090, [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Kováčik, s. r. o., Legionárska 6434/2, Trenčín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Kováčik, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co 329/2015-142 z 24. januára 2018, a takto

rozhodol:

Ústavnú sťažnosť obchodnej spoločnosti UNIVERZAL BT, spol. s r. o., [REDACTED]

[REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a argumentácia v ústavnej sťažnosti

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2019 doručená ústavná sťažnosť obchodnej spoločnosti UNIVERZAL BT, spol. s r. o., Panenská 24, Bratislava, IČO 36 010 090 (ďalej aj „sťažovateľ v 1. rade“), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ v 2. rade“), [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľka v 3. rade“), a [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ vo 4. rade“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“), zastúpených Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Kováčik, s. r. o., Legionárska 6434/2, Trenčín, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Jozef Kováčik, ktorou namietali porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co 329/2015-142 z 24. januára 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovatelia sa domnievajú, že postupom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 7 ERcud 2/2011, ktorým okresný súd privodil sťažovateľovi v 1. rade exekúciu, im bola spôsobená škoda, a to sťažovateľovi v 1. rade v dôsledku podnikateľských ťažkostí vedúcich až k jeho reštrukturalizácii, sťažovateľom v 2., 3. a vo 4. rade sprostredkovane vo forme zdravotných problémov z titulu spoluvlastníctva, resp. zamestnania vo vzťahu k sťažovateľovi v 1. rade. Z tohto dôvodu 18. júna 2013 požiadali sťažovatelia Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) o predbežné prerokovanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Ministerstvo odmietlo ich žiadosť ako nedôvodnú. Následne 9. apríla 2014 podali sťažovatelia žalobu na Okresnom súde Nitra, ktorou sa domáhali náhrady škody. Žalobu sa rozhodli podať na Okresnom súde Nitra namiesto miestne príslušného okresného súdu z dôvodu, že sudca,

ktorý rozhodoval v predmetnom exekučnom konaní, bol podpredsedom miestne príslušného okresného súdu, a preto považovali všetkých sudcov tohto okresného súdu za zaujatých. Vec ale bola postúpená miestne príslušnému okresnému súdu a tento rozhodol vo veci rozsudkom č. k. 4 C 214/2014-109 z 13. januára 2015, a to tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podali sťažovatelia v zákonnej lehote odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu podali sťažovatelia aj dovolanie, ktoré Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) odmietol uznesením sp. zn. 5 Cdo 120/2019 z 25. júna 2019.

3. Sťažovatelia v petite svojej ústavnej sťažnosti namietali porušenie základných práv vlastníť majetok a na súdnu ochranu iba napadnutým rozsudkom krajského súdu. V samotnom texte ústavnej sťažnosti napádali aj poverenie vydané okresným súdom súdnemu exekútorovi, rozhodnutia okresného súdu, ktorými zamietol námietky proti exekúcii a návrh na zastavenie a odklad exekúcie, ďalej skutočnosť, že krajský súd v predmetnom exekučnom konaní rozhodol o odvolaní proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie až po 8 mesiacoch, a napokon napádali aj rozsudok okresného súdu, ktorým rozhodol o ich žalobe o náhradu škody spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tieto rozhodnutia sťažovatelia nezahrnuli do petitu svojej ústavnej sťažnosti, preto ich ústavný súd považoval iba za sťažnostnú argumentáciu. Sťažovatelia vo svojej sťažnostnej argumentácii opakovane poukazovali na to, že za dôvod vzniku škody pri výkone verejnej moci považujú už vydanie poverenia súdnemu exekútorovi v predmetnom exekučnom konaní. Toto poverenie (č. 5306 058657) podľa nich nemalo byť vôbec vydané, pretože vykonávané cudzie rozhodnutie nebolo právoplatné a vykonateľné. Sťažovatelia zároveň uviedli, že nesúhlasia s tvrdeniami konajúcich súdov, podľa ktorých rozhodnutie krajského súdu v predmetnej exekučnej veci, keď vrátil vec okresnému súdu, neznamená, že išlo o zrušenie nezákonného rozhodnutia, pretože konanie sa vrátilo na začiatok a chyby, na ktoré poukázal odvolací súd, bolo možné napraviť. Podľa sťažovateľov to ale nie je pravda, lebo škoda už vznikla a každý deň sa zvyšovala z dôvodu pokračujúcej exekúcie, ktorá mala negatívny dopad na fungovanie sťažovateľa v 1. rade a viedla až k jeho reštrukturalizácii.

4. K samotnému napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľa uviedli, že podľa ich názoru potvrdil prvostupňový rozsudok bez toho, aby sa vysporiadal s podstatnými skutočnosťami uvedenými v žalobe, ako aj odvolaní. Napadnutý rozsudok preto považujú za arbitrárny.

5. Sťažovatelia preto žiadajú, aby ústavný súd po prijatí veci na ďalšie konanie vydal toto rozhodnutie:

„1. Základné právo sťažovateľov 1-4/ na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/329/2015-142 zo dňa 24.01.2018 porušené bolo.

2. Základné právo sťažovateľov 1-4/ na spravodlivé súdne konanie vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 Ústavy SR rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/329/2015-142 zo dňa 24.01.2018 porušené bolo.

3. Rozsudok Krajského súdu v Trenčíne 17Co/329/2015-142 zo dňa 24.01.2018 sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

4. Krajský súd v Trenčíne je povinný uhradiť sťažovateľom 1-4/ trovy konania do 15 dní od doručenia tohto nálezu k rukám ich právneho zástupcu.“

II.

Právomoc ústavného súdu a relevantná právna úprava

6.1 Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6.2 Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6.3 Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

6.4 Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Podľa § 56 ods. 1 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

8. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

10. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

11. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

12.1 Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd, ústavný súd uznesením ústavnú sťažnosť odmietne pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

12.2 Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

12.3 Podľa § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie ústavnej sťažnosti pre jej neprípustnosť, ak sťažovateľ preukáže, že nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

13. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

14. Sťažovatelia vytýkali napadnutému rozsudku krajského súdu, že nebol riadne odôvodnený, teda arbitrárny. Z argumentácie v ich ústavnej sťažnosti je ale zrejmé, že v zásade nesúhlasia s právnym posúdením veci, ako bolo uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku. Aj svoju námietku o arbitrárnosti napadnutého rozsudku teda

vlastne podložili iba nesúhlasom s právnymi závermi vyjadrenými v tomto napadnutom rozsudku.

III.A K nedostatku právomoci ústavného súdu

15. V čl. 127 ods. 1 ústavy zakotvený princíp subsidiarity („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťou iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

15.1 Ústavný súd uvádza, že sťažovatelia napadnutý rozsudok krajského súdu napadli aj dovolaním, ktoré najvyšší súd odmietol uznesením č. k. 5 Cdo 120/2018-167 z 25. júna 2019. Podľa predmetného uznesenia najvyššieho súdu sťažovatelia podali dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom [v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku]. Rozhodnutie dovolacieho súdu vo svojej ústavnej sťažnosti sťažovatelia vôbec nespochybňovali a napriek tomu svoju ústavnú sťažnosť proti rovnakému rozhodnutiu odôvodnili znova nesprávnym právnym posúdením, len tentoraz ho podradili pod čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto časti ústavný súd konštatuje, že ak sa argumentmi sťažovateľov (nesprávne právne posúdenie) proti napadnutému rozsudku krajského súdu v rámci posudzovania dovolacích dôvodov zaoberal najvyšší súd, a to v miere, ktorá splnila všetky atribúty pre naplnenie ochrany sťažovateľmi označených práv, ústavný súd nemá na opätovné posúdenie týchto argumentov právomoc (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

16. Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že pokiaľ sťažovateľ v rámci ochrany svojich základných práv a slobôd uplatní v konaní pred ústavným súdom argumentáciu, ktorú mohol predniesť, avšak nepredniesol v konaní pred všeobecnými súdmi, ústavný súd na jej posúdenie nemá právomoc (IV. ÚS 266/08, II. ÚS 399/2014, II. ÚS 70/2017).

16.1 Ústavný súd v tejto časti konštatuje, že námietku arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu sťažovatelia uviedli prvýkrát až v ich ústavnej sťažnosti.

Uvedenú námietku mohli sťažovatelia predniesť už v rámci dovolacieho konania na základe dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) Civilného sporového poriadku v prípade,

a) ak by sa domnievali, že v napadnutom rozsudku krajského súdu absentuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci,

b) ak považovali argumentáciu obsiahnutú v odôvodnení napadnutého rozsudku za natoľko vnútorne rozpornú, že rozhodnutie ako celok bolo podľa nich nepresvedčivé.

Takto mohlo byť potenciálne porušenie práva na spravodlivé súdne konanie a v rámci neho porušenie práva na riadne a presvedčivé odôvodnenie súdneho rozhodnutia napravené ešte v konaní pred všeobecným (dovolacím) súdom.

Navyše sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti ani neuviedli žiadny dôvod, pre ktorý námietku arbitrárnosti napadnutého rozsudku krajského súdu neuplatnili už v rámci dovolacieho konania.

17. Vzhľadom na to, že je úlohou nielen ústavného súdu, ale aj všeobecných súdov poskytovať ochranu základným právam, ústavný súd duchu zásady sebaobmedzenia s ohľadom na princíp subsidiarity odmietol ústavnú sťažnosť z uvedených dôvodov (body 15.1 a 16.1 tohto odôvodnenia) podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie (§ 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

III.B K porušeniu základného práva vlastníť majetok

18. Sťažovatelia vo svojej ústavnej sťažnosti vytýkali napadnutému rozsudku krajského súdu okrem nesprávneho právneho posúdenia a nedostatočného odôvodnenia (porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) aj to, že ním bolo porušené ich základné právo vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1 ústavy). Samotné odôvodnenie porušenia ich základného práva vlastníť majetok v rámci ich ústavnej sťažnosti možno ale identifikovať len vo vzťahu k vydaniu poverenia v predmetnom exekučnom konaní. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu ústavný súd konštatuje, že samotné negatívne konečné rozhodnutie všeobecného súdu v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci nemôže byť podkladom pre tvrdenie o porušení základného práva vlastníť majetok, pretože žalobca v takomto konaní nemá nárok na rozhodnutie v jeho prospech. V danom prípade preto absentuje „majetok“, resp. „majetkové právo“, ktoré malo byť obmedzené napadnutým rozsudkom. Ústavný súd pripomína, že ústavnou sťažnosť sťažovatelia nenapádajú žiadne rozhodnutie v exekučnom konaní, ale až konečné rozhodnutie v konaní o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci.

19. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

20. V danom prípade neexistuje žiadna príčinná súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a základným právom sťažovateľov vyplývajúcim z čl. 20 ods. 1 ústavy, ktorá by umožňovala vysloviť porušenie tohto základného práva. Na základe uvedeného ak by ústavný súd neodmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľov pre nedostatok právomoci, resp. pre neprípustnosť, v tejto časti by ju musel odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. Pretože ústavná sťažnosť sťažovateľov bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími ich požiadavkami uvedenými v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2020

Miroslav DURÍŠ
predseda senátu